

Maximaal vertrouwen in het Beter Leven-keurmerk Kenny Van Marcke: “Dierenwelzijn heeft toekomst!”

Tekst en Beeld: Rob van Ginneken

Kenny Van Marcke is overtuigd van het marktpotentieel van het Beter Leven-keurmerk waarbinnen hij produceert. Hij is één van de eersten die zijn volledige bedrijf heeft omgeschakeld conform het lastenboek dat zijn afnemer Vanden Avenne-Ooigem heeft opgesteld.

Het bedrijf van de familie Van Marcke in Wortegem-Petegem (Oost-Vlaanderen) toont vrijwel nieuw. Een ruime opgezette centrale gang met aan weerszijden 12 compartimenten van ongeveer 400 varkens. Veel inhoud in de compartimenten en grote luchtwassers waarlangs de lucht gezuiverd wordt. Het is het resultaat van een grootscheepse aanpassing die in 2010 gedaan werd, toen Kenny aangaf het ouderlijk bedrijf verder te willen zetten. De 6 bestaande stallen werden afgebroken en op dezelfde locatie verrees een nieuwe vleesvarkensstal voor 4.770 varkens, waarmee het bedrijf klaarstond voor de volgende generatie.

Toch is er afgelopen jaar opnieuw flink geïnvesteerd in de moderne stal. De familie Van Marcke besloot aan te haken bij het Beter Leven-concept dat veevoederproducent Vanden Avenne-Ooigem sinds 2016 – naar Nederlands voorbeeld – aanbiedt in Vlaanderen. Het succes van het Beter Leven-keurmerk in Nederland was Kenny niet ontgaan. Hij beschouwt de ontwikkelingen in Nederland als een voorbode van wat er in Vlaanderen gaat komen. “Vroeg of laat gaan we in Vlaanderen ook een aanscherping krijgen van dierenwelzijnseisen. Door vroegtijdig aan te haken, kunnen we langer profiteren van de meerprijs uit de markt.”

Vanden Avenne en Meat Friends

De historie van het Beter Leven-keurmerk gaat terug naar 2007, toen de

Van Marcke koos voor plateaus om het vergunde aantal varkens te blijven houden.

Nederlandse Dierenbescherming het keurmerk in het leven riep om inspanningen in dierenwelzijn door de markt terug te laten betalen. Doordat Dierenbescherming het lastenboek opstelt en zich achter deze productiewijze schaarde, was een meerprijs makkelijker door te rekenen aan de consument met een hogere uitbetalingsprijs als gevolg. In Nederland is het een marktsucces; inmiddels worden er jaarlijks ongeveer 3 miljoen varkens onder het Beter Leven-keurmerk gehouden en zijn er bijna 1.000 varkensbedrijven goedgekeurd met 1, 2 of 3 sterren. Over alle sectoren heen is Beter Leven inmiddels goed voor 1 miljard euro omzet. Het heeft het biologisch segment daarmee qua omvang voorbijgestoken.

Sinds vorig jaar is het Beter Leven-keurmerk ook uitgerold in Vlaanderen. Vleesverwerker Bens Vlees NV (onderdeel van Vanden Avenne-Ooigem) ging een samenwerking aan met het Nederlandse Meat Friends om klanten te werven waarvan het vlees bestemd is voor de Vlaamse markt. “Het Beter Leven-keurmerk kijkt niet alleen naar de productie op het boerenerf, maar naar de volledige keten. De nieuwe slachterij Sus Campinae voldeed aan de eisen van Beter Leven, terwijl Meat Friends Vlaamse producenten zocht voor de Vlaamse markt. Zo hebben wij elkaar gevonden”, vertelt Raf Claerhout (Vanden Avenne-Ooigem). Claerhout dicht de Vlaamse markt een gelijkaardig potentieel toe als de Nederlandse markt. “Het concept verdient zichzelf terug, omdat er een plus op de prijs zit en omdat de dieren in de stal beter presteren. Alleen al de technische resultaten leveren een plus van ongeveer 5 euro per afgeleverd varken af. Daarbovenop komt dan nog een hogere marktprijs, die de lagere bezettingsgraad ruimschoots compenseert.”

Betere resultaten

De betere prestaties van de dieren zijn volgens Raf Claerhout een direct gevolg van de eisen die Dierenbescherming heeft opgezet. Claerhout somt de belangrijkste eisen op: “De speenleeftijd van biggen bedraagt 4 weken, het leefoppervlak in de biggenstal is minimaal 0,4 m² met voldoende

Er is extra afleidingsmateriaal en een gedeelte dichte vloer in de stal.

afleidingsmateriaal en de biggen mogen niet gecastreerd worden zodat beren in plaats van baren afgemest worden. In de vleesvarkensstal krijgen de varkens meer leefoppervlak per varken (0,9 m² bij groepen van meer dan 40 dieren. Bij kleinere groepen minimaal 1 m²) en voldoende afleidingsmateriaal.” Dat deze eisen zorgen voor beter ontwikkelde biggen, was Van Marckes grootste openbaring. “De biggen zijn dankzij een hogere speenleeftijd veel sterker. We zijn momenteel de eerste compartimenten aan het afleveren, maar noteren nu al 1 procent minder uitval ondanks dat we nu beren hebben.” Ook is de daggroei met 100 gram gestegen naar 867 gram groei per dag en de bruto-voerconversie bedraagt 2,38, maar daar plaatst Van Marcke wel een kanttekening bij. “We zijn van fokker gewisseld vanwege het concept en hebben dus andere genetica.”

Voor Van Marcke was het in zijn bedrijfssituatie relatief makkelijk om te voldoen aan de eisen van het Beter Leven-keurmerk. Wel koos hij voor plateaus in de stallen om voldoende leefoppervlak aan te bieden. “Het alternatief was minder varkens houden. Zonder plateaus moesten we terug naar 3.100 varkens. Dat was geen optie. Onze vergunning staat 4.770 vleesvarkens toe en ons hele bedrijf – inclusief mestafzet – is gebaseerd op dat aantal. Vandaar dat we 200.000 euro investeerden in plateaus en in dichte vloeren.”

35-40% marktaandeel

Met een investering in plateaus is Van Marcke echter nog niet klaar. Ook de voergeldstallen wil hij ombouwen conform het lastenboek van Beter Leven. De beperking zit momenteel echter nog in het aanbod van het aantal biggen

Raf Claerhout begeleidt de familie Van Marcke met de omschakeling.

Bedrijfsprofiel

Kenny Van Marcke (33) en zijn gezin Inge (31), Zoë (10) en Emile (8) hebben een varkensbedrijf in samenwerking met Kenny's ouders Marijke (54) en Franky (56) in Wortegem-Petegem. Op de thuislocatie hebben ze 4.770 vleesvarkens. Op huurlocaties liggen nog eens 3.000 vleesvarkens. In 2018 wordt een zeugenstal gereedgemaakt voor 750 zeugen.

Naast de varkenstak heeft de familie een voerbedrijf. Met 5 vrachtwagens verdeelt Van Marcke veevoerders in het nabijgelegen Wallonië.

in Vlaanderen, stelt Claerhout. “Veel vleesvarkenshouders zijn geïnteresseerd om deel te nemen, maar ook de biggen moeten volgens de regels van het concept geproduceerd worden. Desalniettemin zal Vanden Avenne haar quotum vol krijgen tegen eind dit jaar. Maar de markt biedt nog ruimte voor groei”, vertelt Claerhout enthousiast. Vanuit concurrentieoogpunt wil hij echter geen aantallen noemen.

Raf Claerhout stelt voorop dat Vanden Avenne-Ooigem veel vertrouwen heeft in het Beter Leven-concept, maar het niet als verplichting zal opleggen aan haar leveranciers. “Keuzevrijheid is heel belangrijk. Varkenshouders krijgen een extra optie, maar kunnen ook kiezen om te blijven leveren in het reguliere segment. De economische voordelen dankzij betere prestaties en een hogere opbrengstprijz zijn wel zodanig, dat veel varkenshouders in de toekomst de overstap naar conceptproductie zullen overwegen. Het moet natuurlijk enigszins inpasbaar zijn binnen de bestaande bedrijfsstructuur. Daarnaast biedt het Beter Leven-keurmerk een antwoord op het castratieprobleem. Bovendien produceren we varkensvlees voor onze eigen lokale markt en zijn we minder onderhevig aan invloeden van de wereldmarkt. Ik denk dat op termijn 25 à 30 procent van de Vlaamse varkensmarkt binnen het Beter Leven-concept – of een soortgelijk concept – mogelijks gaat produceren.”

Diezelfde overtuiging heeft ook Van Marcke, gezien de investeringen die hij al deed en nog zal uitvoeren. In de loop van 2018 gaat namelijk ook de schop in de grond voor de bouw van een zeugenstal met plaats voor 750 zeugen, waarmee Van Marcke op de thuislocatie een volledige gesloten bedrijfsvoering realiseert en ook in de voergeldstallen eigen biggen kan opleggen. De nieuwe stal zal volledig ingericht zijn volgens de eisen van het Beter Leven-keurmerk. “Ik geloof echt in de toekomst van het Beter Leven-keurmerk en ben daarom niet bang om erin te investeren zodat het bedrijf ook voor een volgende generatie klaar is.”